

(קפז) הגמל עובר ברובבו. הגה והוא הדין אם רוצה (קפה) להוציא זי (קפט) למעלה מגמל ורוכבו, אפילו ברשות הרבים, (קצ) וכל שכן במבוי, אינן יכולין לעכב עליו (טור בשם הרמ"ה וכן כחז"ל). אבל אינו יכול לעשות (קצא) גשר מבית לבית, דמאפיל על בני רשות הרבים או בני המבוי (שם בשם משוואת אביו הרמ"ה). ואפילו זי אחד, (קצב) אם מאפיל (קצג) או שופך משם שופכין לאמנע הדרך, אסור (ריב"ש סימן תנ"ה).

בח ראובן יש לו תאנה (קצד) והנוף (פירוש חלק האילן שעל הארץ היינו גופו

ח כחז"ל ה"מ וכו' ואם היא מבוי שאינו מפולש או מחלו ליה בני אותה מבוי יכול להוציא אפילו למטה מגמל ורוכבו ואין שאר העוברים יכולים למחות עליהם וכההיא דרבי אמי סוף פרק חזקת דף ס' ע"א וכן פירש הנימוקי יוסף לשם: ט טור סעיף מ"א בשם משוואת לגאון וביאר שם שלא יכול לומר

אמה גרמא הויקך שהגבהת את גגך וכחז"ל עוד שאותן נופים שנוטין לרשות לוי שלו הם ואוכל פירותיהן מדין האילן העולה לכאן ולכאן [ב"מ דף ק"ו ע"א] וכבר שם שכן נהגו בני מירא שם כדאמר רב יהודה לרבינן שם אבל הטור בסוף סימן קס"ז לא פסק כן וכן הרמב"ם בסמוך:

והנה"מ

באר חיים - ביאורים

ורוכבו. אבל למטה מגמל ורוכבו אסור להוציא ברשות הרבים וכן במבוי מפולש, אף כשנחנו לו בני המבוי רשות להוציא זיוו, מפני שמזיק את הרבים, אבל במבוי שאינו מפולש אם בני המבוי מחלו לו יכול להוציא זיוו אפילו למטה מגמל ורוכבו, ואין שאר העוברים ושבים יכולים למחות בו (תל"ג). ועיין פרטי דינים אלו בס' תי"ז סעיף ב' ובשו"ע הרב הל' נזקי ממון סעיף י"ט. (קצ) וב"ל שכן במבוי. שאין העוברים ושבים מרובים כל כך. (קצא) גשר מבית לבית. ואפילו גבוה הרבה. (תל"ג). (קצב) אם מאפיל. כגון שהוא ארוך ורחב. ובכל אלו אם עבר והוציא קוצצין אותו מיד (תל"ג). (קצג) או שופך משם שופכין לאמצע הדרך אסור. והוא דבר שרבים נכשלים בו בזמנינו שפותחים גזוזטרא לאויר רשות הרבים, והרבה פעמים מנטפים מי שופכים על העוברים ברשות הרבים (תל"ג).

בח (קצד) והנוף. פי' החלק הנגלה מהאילן על

שימחו בידו (תל"ד), ראה שבני רשות הרבים מרננים על אחר שיש לו ג"כ אילן הנוטה לרה"ר וחסים על כבודו שלא לרנן על שלו יקוץ, וכל שכן אם באו לפניו לדין על אותו אחר שצריך לו לקוץ את שלו קודם שיגמור הדין על אותו אחר, קשוט עצמך ואח"כ קשוט אחרים עכ"ל (תכה). (קפז) הגמל עובר ברובבו. והיינו כשיושב עליו בקומה זקופה (תט), אבל למעלה מגמל ורוכבו אין בני רשות הרבים מעכבים עליו דאין להם הפסד בכך (תס), ונראה שזה היה השיעור בזמניהם, אבל בזמנינו צריך לשער בגובה של מטען הכי גבוה שעלול לעבור שם (תכח). ואף בשנת השמיטה מותר לקצוץ ענפים אלו (תכט). ובמתניתין פליג רבי יהודה וסובר דקוצץ כדי שיהא עובר גמל טעון פשתן או זמורות ורבי שמעון סובר דקוצץ כל מה שנוטה לרשות הרבים מפני הטומאה, ולית הלכתא כותיהו. (קפה) להוציא זיוו. ואפילו זיו כל דהו אסור (תל). (קפט) למעלה מגמל

והנה"מ

ציון במשפט

ק"ח שנקט שיעור למעלה מקום ורוכבו וכנראה שזמנו היו רגילים לרכוב בקום ולא על גבי גמל. (תכט) בירושלמי פ"ב דשביעית ה"ג אבל נוטל הוא את הרואה ופי' מהר"ש סרילאו דהרואה היינו ענפים הרואים לרה"ר שקוצץ כדי שיעבור גמל ורוכבו. (תל) פתחי חושן שם, אך עיין ברש"ש דף כו: שם, וכחז"ל פתחי חושן שם שהרבה בעלי חנויות נכשלים בזה שמוציאים שלטים או קצת מהחלון ראוה וכיו"צ לאויר רה"ר, ופירט כשהמדרכות לרות שנקושי יש מקום לעבור, וכן החניית כלי רכב על המדרכה שמונעים מעבר בני אדם, ולפעמים שצריכים לרדת לכביש ומגיע ליד סכנת נפשות. (תל"א) ב"ח, סמ"ע סי' תי"ז סק"ה, גר"א סק"ח. (תל"ב) ל"בויש. (תל"ג) ערוך השולחן סמ"א. (תל"ד) פתחי חושן שם סקע"ג, ואם קדם בעל הגזוזטרא לבני רה"ר ע"ש

גירי דלית עליו לקצוץ, ועיין לעיל סעיף כ"ב מש"כ בזה שמדברי הראשונים מבואר דלרבי יוסי צין צהוקא דיחיד וצין צהוקא דרבים אינו חייב להרחיק כי אם צגירי דלית. (תכד) ברש"ש דף ס. דייק מדברי הגמ' שם דמשמע דבסחמא אינו צריך לקצוץ עד שיראה שבני רה"ר מעכבים על היקף כזה ולא ביארוהו הפוסקים ע"ש, אמנם לדברי המאירי מבואר דזהו דווקא במתכוין לטווא בני רה"ר. (תכה) והוא עפ"י עובדא בגמ' דף ס. ע"ש. (תכו) מאירי, והוא עפ"י הגמ' דף כו: אפשר דגמין וכו' ע"ש. (תכז) בשו"ת חקרי לב חו"מ ח"ב סי' ס"ח האריך צמחיה זצ"ל למטה מגמל ורוכבו ורוצה לחפור ולהעמיק בקרקע רה"ר כדי ששוב יהא ראוי לעבור בו גמל ורוכבו, ונראה דעמו שם שמעכבים עליו ע"ש. (תכח) פתחי חושן פ"ח סקע"ג, וכן משמע קצת בשו"ת מהרי"ט ח"א סי'

משפטי החושן בית ההוראה "הישר והטוב" עמוד מס': 222 הודפס ע"י אוצר החכמה